

BESZÁMOLÓ

KÖLTÖZIK A ZIRCI CISZTERCI APÁTSÁG ÚJKÖNYVTÁRA

BARANYA PÉTER

Piarista Központi Könyvtár

Kevesen tudják a kollégák közül is, hogy Zircen a csodálatos szépségű Műemlékkönyvtár mellett működik egy kisebb, modernebb könyvtár, ami tulajdonképpen egyenes folytatása a Műemlékkönyvtár állományának. A Műemlékkönyvtár történelmi gyűjteményként az Országos Széchényi Könyvtár kezelésében maradt, mely csak csekély mértékben gyarapítja állományát. A rendszerváltás után újraindulhatott a szerzetesi élet a zirci ciszterci apátságban is. A szerzetesi élethez és a növendékneveléshez hozzátartozik egy könyvtár építése és gyarapítása.

Ezért egy új, a rendtagok és növendékek által bármikor elérhető könyvtári gyűjteményt alakított ki Hervay Levente atya, akit ha személyesen talán már nem mindenki ismert, de neve ismerősnek tűnhet mindenkinek, aki kezébe veszi a Régi Magyarországi Nyomtatványok első köteteit. Ez a régikönyves alapmű Borsa Gedeon mellett két szerzetes atyának, a ciszterci Hervay Leventének és a piarista Holl Béla munkájának köszönhetően jött létre.

A Hervay Levente atya által alapított Újkönyvtár két alapvető részből áll. Van egy általánosnak mondható könyvgyűjtemény, mely nagy részben a ciszterci atyák hagyatékából áll össze. A célja a szerzetesnövendékek képzésének támogatása és az apátságban élő atyák kiszolgálása.

Ez a több mint 700 folyóméternyi, több tízezer kötetes könyvtár különösen gazdag az egyháztörténet és a művészet-történet területén. Ahogy az a szerzetesi könyvtáraknál megszokott, a könyvtár tükrözi azoknak az elhunyt szerzetes atyáknak egyéni érdeklődését és tudományos tevékenységét, akiknek könyvei gyarapították a gyűjteményt. Így a Ciszterci Újkönyvtárban értékes botanikai szakirodalom is rejtőzik. A tematikus elrendezésű könyvtári gyűjteményt a Corvina rendszerben kezdték el feltárni.

Ez a könyvgyűjtemény az Apátság főhomlokzata mögött, a Műemlékkönyvtár alatt, az első emeleten helyezkedett el, de gyarapodása miatt galériás raktári terét már jelentősen túlnőtte. Ezért már évek óta tervben volt költöztetése, és új raktárainak építészeti kialakításai is korábban megtörténtek.

A költözés másik indoka az, hogy az Újkönyvtár raktári helyisége részét képezi a 19. században itt kialakított Királyteremnek. A Királyterem, vagy Kaisersaal a Német-Római Birodalom, és a Habsburg uralkodók által birtokolt országok monasztikus apátságainak jellegzetes építészeti eleme. A reprezentatív kialakítású termék sora arra szolgált, hogy az adott környékre látogató uralkodó a terület legjelentősebb épületének

számító apátságban, monostorban méltó szállást találjon. Ilyen díszes, speciális lakosztály a mai Magyarország területén csak kettő található, a Pannonhalmi Apátságban és Zircen. A Zirci Apátságban megkezdődött a királyterem freskóinak restaurálása. A munkálatok befejezése után ezek a helyiségek is a látogatóközönség részeként kerülnek megnyitásra a nagyközönség előtt. Többek között emléket állítanak itt I. Ferenc József császár zirci látogatásának és itteni szállásfoglalásának. Innen lesz majd megközelíthető és látogatható az apátság tornya, az új Vörös Torony is.

Az Újkönyvtár költöztetése a Zirci Ciszterci Apátság – Ciszterci Iskolai Főhatósága támogatásával ez év májusában valósult meg. A Vasszer Kft. több mint 800 folyóméternyi új salgó polcot épített be a két új raktári térbe, melyek a Műemlékkönyvtár egyik olvasóterméből érhetőek el. A könyvtár költöztetését az M-Pakk Bt., Maurer Péter cége végezte. A könyvtárszakmai hátramozdítás e sorok írójának volt köszönhető. A könyvek tematikus elrendezését az új helyen is megőriztük, a helyhiány miatt kialakult tematikus keveredéseket is igyekeztünk megszüntetni. Az új raktári területek nagyobb kapacitása erre lehetőséget biztosított. Továbbá lehetőség lesz arra,

hogy a jelenleg még dobozban lévő hagyatéki állományok polcokra kerüljenek. A gyűjtemény szükséges újrendezése megkezdődött a nyári hónapokban, ennek folytatása és a katalógusépítés a következő évek feladata.

A Ciszterci Újkönyvtár, másik – az előzőnél fontosabb – része a ciszterci rendre vonatkozó valamennyi fontos nemzetközi szakirodalmakat gyűjtő Cisterciensia gyűjtemény. Ez a könyvgyűjtemény a ciszterci rend történetét feltáró legjelentősebb hazai szakkönyvtár, mely létrejöttét Hervay Levente atya tudományos tevékenységének köszönheti. Levente atya jelenleg kéziratban lévő életműve az európai ciszterci apátságok történetét bemutató forrásgyűjtemény és bibliográfia készítésével párhuzamosan jött létre. A Ciszterciana gyűjteményt kiegészíti a zirci és dallasi apátságokhoz tartozó ciszterci atyák irodalmi munkásságának gyűjteménye. Ez az apátság épületének más területén található, de ennek megújítása, újrendezése is szerepel az apátság fejlesztési tervei között.

Az Újkönyvtár kiürült raktári polcai a lebontásuk után az apátsági épület más helyiségeiben támadtak új életre: az újra felépített polcrendszer a ciszterci levéltár gyűjteményének biztosít elhelyezést. ►